

Элективті пәндер каталогы

1. **Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы**
2. **Резидентура**
3. **Білім беру бағдарламасы:** «Неврология (ересектер, балалар)»
4. 2 курс
5. **Пән:** «Эпилепсия кезіндегі әлеуметтік реабилитация сұрақтары және дифференциалды диагностиканың өзекті мәселелер, емдеу жолдары»
6. **Кредит саны:** 4 кредит
7. **Оқыту мақсаты:** Этиологиясын, патогенетикалық факторын, клиникалық көріністерін, диагностикалық критерилерін, заманауи емдеу тәсілдерін және эпилептикалық стаусын оқып үйрету.
8. **Пәннің мазмұны:** Эпилепсияның нейропатологиясы және этиологиясы. ІЛАЕ классификациясы. Жалпыланған, идиопатиялық эпилепсия. Кәмелетке толмағандардың эпилепсиясы абсанс ұстамасы, ювенильді миоклониялық эпилепсия. Криптогенді эпилепсия. Фокальды спецификалық емес этиология. Клиника, электроэнцефалография. ЭЭГ және когнитивті бұзылулар. Эпилепсияны дәрі-дәрмекпен емдеу. Эпилепсияны хирургиялық емдеу. Ұстама түрімен (МСЕР) тағайындалған әртүрлі синдромдар. Биологиялық кері байланыс. Соматогендік шабуылдар. Эпилептикалық емес ұстамалар (пароксизмальды күйлер). Эпилепсиядағы депрессия. Эпилептикалық психоздар.
9. **Оқытудың міндеттері:**
 - Резиденттерды эпилепсияны және эпилептикалық статустың клиникалық көрінісі, қосымша зерттеу әдістерін қолданып диагностикалауды үйрету.
 - Резиденттерды эпилептикалық және эпилептикалық емес ұстамалардан ажыратуды, эпилепсияның түрлерінің клиникасын және емін үйрету.
 - Резиденттерды эпилептикалық статус кезіндегі шұғыл мамандандырылған медициналық көмек көрсетуді үйрету.
 - Резиденттерды эпилепсияның әр түрлі түрлерінде емді тиісті тағайындауды үйрету.
10. **Пәннің қысқаша сипаттамасы :**

Эпилепсия бұл дүние жүзі бойынша мидың күрделі жиі кездесетін бұзылысы, барлық жастағы адамдар арасында таралған. Дүние жүзіндегі 40 миллион адамдар эпилепсия ауыруымен ауырады.

100 миллион адамдар өмірінің бір кезеңінде эпилепсия ауыруымен ауырады. Европада 6 млн. адам эпилепсия ауыруына шалдығады. 15 млн. адамдар өмірінің бір кезеңінде эпилепсияға шалдығады. Еуропа елдерінде эпилепсияның бағасы 20 млрд. ЭКЮ-бір жылдық баға, ол эффективті әсер ету кезеңде өте төмен көрсеткіш болуы мүмкін (эпилепсияның Еуропалық диклорациясының 1998). Эпилепсияның шығу тарихы байырғы заманнан келеді. Бұл ауру адам үшін әрқашан қарғыс сияқты сондықтан әр заманның дәрігерлері және халықта оны әр дайым құрысу ұстамаларымен эффективті түрде күрес жолдарын іздейді. Олар адамның нервті психикалық ауруларын жиі кездесетін түрі. Тұрғындардың эпилепсиямен науқастанғандарға 0,5 %, 0,34% яғни 2/3 бөлігі бала кезден ауырады. Жер шарында эпилепсияға шалдыққандардың жалпы саны 30 млн-ды құрайды. Соның ішінде 75% жағдайында ұстамалар 20 жасқа дейін басталады. Эпилепсияның көрінісінің әр түрлілігі, ұстаманың кенеттен пайда болуы, сана сезімінің ауыр ауытқуы және өмірлік функцияның, өмірге қауыпты органикалық патология кенеттен дамуы ір түрлі мамандықтағы дәрігерлерде және денсаулық сақтау ұйымына осы күрделі мәселені маңызды етеді.

11. Оқудың нәтижелері

Білім (когнитивтік сфера)	Машықтар (психомоторлық сфера)	Тұлғалық және мамандық компетенция (байланыс)
---------------------------	--------------------------------	---

<p>Эпилепсиямен ауратын ересектердерге және балаларға неврологиялық стационар көмекті ұйымдастыру сұрақтарын біледі.</p> <p>Орталық, шеткері, вегетативті жүйке жүйелерінің анатомиясын және топографиялық анатомиясын біледі.</p> <p>Жүйке жүйесінің қалыпты және патологиялық физиологиясының негізгі сұрақтарын біледі.</p> <p>Негізгі эпилепсияның және пароксизмалды жағдайлардың этиологиясын, жіктемесін, олардың даму механизімін, жалпы және қосымша зерттеу әдістерін ЭЭГ, ЭХО-ЭЭГ, МРТ ересектер неврологиясындағы заманауи емдеу принциптерін біледі.</p>	<p>Біледі:</p> <p>- Эпилепсиямен ауратын негізгі аурулардың клиникалық симптомологиясын және синдромологиясын, алдын алуын, диагностикасын және емін</p> <p>-Эпилепсия шекаралық жағдайлар клиникалық симптоматикасын, синдромологиялық және топикалық диагностикасын</p> <p>-Эпилепсия ауруларының дифференциалды диагностикасын</p> <p>-аурудың нәтижесі мен болжамын</p> <p>-эпилепсия клиникасында фармакотерапия, физиотерапия, емдік массаж, ЕДШ, инерефлексотерапия және тағы басқа емдеу әдістері.</p>	<p>Эпилепсиямен ауратын ересектерды ң және балалардың психикалық, сөйлеу, қозғалыс, тұқым қуалау мінездемесі туралы ақпарат.</p> <p>Науқаспен, оның туыстарымен, әріптестерімен және басқа да қызметкерлермен ең сенімді қарым-қатынас орнату.</p> <p>Кәсіби, жеке және корпоративтік байланыстарды орнатуда білім алады.</p> <p>Студенттермен, оқытушылармен, науқастармен қарым-қатынас жасаудың кәсіби дағдыларын жетілдіруге, диентология мен бағындыру ережелерін сақтау.</p>
---	--	--

12. Пререквизиты: қалыпты анатомия, пат.анатомия, қалыпты физиология, пат.физиология, гистология.

13. Постреквизиты: жүйке аурулар, нейрохирургия, реабилитация.

14. Әдебиеттер тізімі:

1. Броун, Т. Эпилепсия [Текст] : клиническое руководство / Т. Броун, Г. Холмс ; пер. с англ. под ред. К. Ю. Мухина. - 4-е изд. - Москва : БИНОМ, 2018. - 288 с.
2. Зенков, Л. Р. Клиническая электроэнцефалография (с элементами эпилептологии) [Текст] : рук. для врачей / Л. Р. Зенков. - 7-е изд. - Москва : МЕДпресс-информ, 2016. - 360 с. : ил.
3. Неврология [Текст] / сост. А. С. Дементьев, Н. И. Журавлева, С. Ю. Кочетков [и др.]. - 2-е изд., доп. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 824 с.
4. Бадалян О.Л. Фармакотерапия эпилепсии: история и современность. Школа клинициста. 2011;559с.
5. Эпилепсия как социальная проблема [Текст] / Е. В. Парфенова [и др.] // Журнал неврологии и психиатрии им. С. С. Корсакова. - 2018. - № 9. - С. 77-85.
6. Карлов В.А. Эпилепсия у детей и взрослых женщин и мужчин. Руководство для врачей. М. 2010; 144с.
7. Неврология [Текст] : национальное руководство. Т. 1 / под ред. Е. И. Гусева, А. Н. Коновалова, В. И. Скворцовой. - 2-е изд., перераб. и доп. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 880 с. : ил.

Дополнительная:

1. Белоусова, Е. Д. Фебрильные судороги: что о них должны знать педиатры [Текст] / Е. Д. Белоусова // Российский вестник перинатологии и педиатрии. - 2018. - № 6. - С. 108-114.

2. Влияние противосудорожных средств на когнитивные функции у детей и подростков [Текст] / Р. Г. Гамирова [и др.] // Российский вестник перинатологии и педиатрии. - 2018. - № 5. - С. 130-134
3. Перминова, А. А. Морфологические аспекты нейрогенеза в головном мозге взрослого человека [Текст] / А. А. Перминова, В. А. Цинзерлинг // Архив патологии. - 2018. - № 6. - С. 55-61.

1. Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы

2. Резидентура

3. Білім беру бағдарламасы: «Неврология (ересектер, балалар)»

4. 2 курс

5. **Пән:** «Ми қан айналымының жедел бұзылулары мәселесі: диагноз қою, емдеу»

6. **Кредит саны:** 4 кредит

7. **Оқыту мақсаты:**

Жедел ми қан айналымының бұзылулары бар науқастарға білікті көмек көрсету, инсульттің бастапқы және қайталама профилактикасы үшін невропатолог дәрігерлерді дайындау.

8. **Пәннің мазмұны:** бас миының қан тамырлары ауруларының классификациясы. Қазақстандағы церебральды инсульт мәселесінің өзектілігі. Цереброваскулярлық транзиторлы апаттар. Ишемиялық церебральды инсульт.Тромболитикалық терапия. Церебральды инсульттің біріншілік, екіншілік алдын алу шаралар. Геморрагиялық паренхималық инсультпен ауыратын науқастарға ерте реабилитациялық терапия (дәрілік, дәрілік емес). Субарахноидальды қан кету. Артериовенозды ақаулар және церебральды аневризмалар. Геморрагиялық инсульттің нейрохирургиялық емі. Геморрагиялық церебральды инсультті диагностикалау мен емдеудің инновациялық әдістері.

9. **Оқытудың міндеттері:**

- Заманауи теориялық және тәжірибелік алдын алу шараларын жақсы меңгерген, инсультті алдын ала болжап, жедел жәрдем жедел ми қан айналымының бұзылулары бар науқастарға көрсете білетін невролог дәрігерлерді дайындау.
- Жедел ми қан айналымының бұзылулары бар науқастарға қажетті жедел терапиялық көмекті жүргізу, тәжірибелік дағдыларымен, біліктілігімен резиденттерді оқыту.
- Жедел ми қан айналымының бұзылулары бар науқастарды ерте реабилитациялау кезеңінде тұрғындарды стационарлық және амбулаториялық жағдайдағы оңалту кезеңінде оқыту.

10. **Пәннің қысқаша сипаттамасы :**

ДДҮ деректері бойынша, жыл сайын 33 миллион адам инсультқа ұшырайды және 6 700 000 адам қайтыс болады. Жыл сайын Қазақстанда инсультпен 40 мыңға жуық адам ауруханаға барады. Олардың бес мыңы бірінші күні өледі, тағы бір айда 5 мың адам өледі. Тәуекелде 40-60 жастағы науқастар. Ерлер жиі инсультқа ұшырайды.

Инсульт бүкіл әлемде халықтың мүгедектігінің басты себебі болып табылады және пациенттің отбасы мүшелеріне өздерінің еңбек әлеуетін айтарлықтай азайтады және қоғамға әлеуметтік және экономикалық жүктемені жүктейді.

Жедел ми қан айналымының бұзылуларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністер мен диагностикасын, жедел терапияның міндеттерін «Ми қан айналымының жедел бұзылулары мәселесі: диагноз қою, емдеу» пәнінде резиденттер оқып үйренеді.

Инсульттің алдын алу, бастапқы және қайталама алдын алу әдістеріне, инсульттің науқастарын ертерек және кейінгі қалпына келтіруге, ауруханаларда жасалатын тактикалық және терапевтік қателерге, амбулаториялық жағдайларға көп көңіл бөлінеді.

Мұғалімдер жедел ми қан айналымы бұзылулары бар науқастар үшін стационардағы аурухана стационарында қарқынды, төтенше және шұғыл көмек көрсету әдістерін, ауруханаға дейін, ауруханаға дейінгі және амбулаторлық деңгейдегі тактиканы зерделеуге мүмкіндік береді.

11. Оқудың нәтижелері

Білім (когнитивтік сфера)	Машықтар (психомоторлық сфера)	Тұлғалық және мамандық компетенция (байланыс)
<p>Жедел ми қан айналымының бұзылулары бар ауратын науқастрға неврологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыра біледі.</p> <p>Орталық , шеткері, вегетативті жүйке жүйесінің топографиялық анатомиясын біледі.</p> <p>Жүйке жүйесінің қалыпты және патологиялық физиологиясының негізгі сұрақтарын біледі.</p> <p>Ми қантамыр ауруларының жіктемесін, этиологиясын, патогенезін, неврологиялық клинкасында жалпы қосымша зерттеу әдістерін ,инсульттің заманауи емдеу әдістерін біледі.</p>	<p>Жедел ми қан айналым бұзылу кезіндегі болған симптомдар және синдромдарды анықтауды біледі.</p> <p>Диагноз қою мен емдеу, алдын алу әдістерін біледі.</p> <p>Ажыратпалы диагностиканы жедел ми қан айналымының бұзылыстарын;</p> <p>Нәтижесін және болжамын ;</p> <p>Жедел ми қан айналымының бұзылулары бар науқастрға ерте кезіндегі реабилитация фармакотерапияның негізін, физиотерапияны, емдік массаж, ЕДШ, инешаншу терапиясы және басқа емдеу әдістерін біледі.</p>	<p>Науқаспен, оның туыстарымен, әріптестерімен және басқа да қызметкерлермен ең сенімді қарым-қатынас орнату.</p> <p>Кәсіби, жеке және корпоративтік байланыстарды орнатуда білім алады.</p> <p>Студенттермен, оқытушылармен, науқастармен қарым-қатынас жасаудың кәсіби дағдыларын жетілдіруге, диентология мен бағындыру ережелерін сақтау.</p>

12. Пререквизиттер: қалыпты анатомия, пат.анатомия, қалыпты физиология, пат.физиология, гистология.

13. Постреквизиттер: жүйке аурулар, нейрохирургия, реабилитация.

14. Әдебиеттер тізімі:

1. Суслина З.А., Варакин Ю.Я. Клиническое руководство по ранней диагностике, лечению и профилактике сосудистых заболеваний головного мозга / З.А.Суслина, Ю.А. Варакин.-2-е изд. –М.:МЕДпресс – информ, 2017. -352с.:ил.
2. Неврология [Текст] / сост. А. С. Дементьев, Н. И. Журавлева, С. Ю. Кочетков [и др.]. - 2-е изд., доп. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 824 с.
3. Клинический протокол МЗ РК Протокол №22 от 25.05.2017г. “Внутричерепное кровоизлияние (нетравматические внутричерепные кровоизлияния)”.
4. Клинический протокол МЗ РК №22 от 25 мая 2017г. «Субарахноидальное кровоизлияние».
5. Клинический протокол МЗ РК №10 от 04.07.2014г. «Профилактика острых нарушений мозгового кровообращения».
6. Клинический протокол МЗ РК №18 от 27.12. 2016г. «Ишемический инсульт».
7. Власова, А. В. Теоретические аспекты технологии реабилитации больных после острого нарушения мозгового кровообращения [Текст] / А. В. Власова, А. И. Кузнецов // Медсестра. - 2018. - № 8. - С. 31-37.
8. Горбачев, В. И. К вопросу о респираторной поддержке больных с тяжелыми формами инсультов на догоспитальном этапе [Текст] / В. И. Горбачев, А. В. Лохов, С. М. Горбачева // Скорая медицинская помощь. - 2018. - № 3. - С. 56-61.

Қосымша:

1. Замерград М. В. Практические аспекты реабилитации при постинсультных расстройствах равновесия [Текст] / М. В. Замерград, С. Е. Хатькова // Медицинский совет. - 2018. - № 12. - С. 36-38.

2. Интерфейс мозг-компьютер в постинсультной реабилитации: клинико-нейропсихологическое исследование [Текст] / Р. Х. Люкманов [и др.] // Журнал неврологии и психиатрии им. С. С. Корсакова. - 2018. - № 8. - С. 43-51.
3. Комарова И. Б. Значимость факторов, ассоциированных с тромбозом, для развития и прогноза артериального ишемического инсульта у детей [Текст] / И. Б. Комарова, В. П. Зыков, Л. В. Ушакова // Педиатрия. Журнал им. Г. Н. Сперанского. - 2018. - № 4. - С. 100-109.
4. Неврология: национальное руководство / Под ред. Е.И. Гусева, А.Н. Коновалова, В.И. Скворцовой, А.Б. Гехт. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. 1040 с.
5. Российский статистический ежегодник. 2012 / Под ред. А.Е. Суринова. –М.: Росстат, 2012. 786 с.

1. Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы

2. Резидентура

3. Білім беру бағдарламасы: «Неврология (ересектер, балалар)»

4. 2 курс

5. Пән: «Жүйке жүйесінің ауруларының гериатриялық ерекшеліктері»

6. Кредит саны: 4

7. Оқыту мақсаты: Егде және кәрі жастағы жүйке жүйесінің әр түрлі ауруларымен ауратын науқастарға өздерімен жоғары білікті көмек көрсете алатын невролог дәрігерлерді дайындау.

8. Пәннің мазмұны: қартаюу жүйке жүйесінің морфофизиологиялық сипаттамасы. Гериатриялық қызмет. Церебральды инсульт, созылмалы цереброваскулярлық бұзылулар, егде жастағы және қарт науқастардағы реабилитация ағымының ерекшеліктері. Ауырсыну синдромдары, ұйқының және оятудың бұзылуы, перифериялық жүйке жүйесінің аурулары, когнитивті бұзылулар, В12 витаминінің тапшылығы, эпилепсия, құлау, вегетативті бұзылулар, естен тану, егде жастағы және егде жастағы науқастардағы нейродегенеративті аурулар. Егде жастағы және қарт жастағы науқастарға арналған фармакотерапия.

9. Оқытудың міндеттері:

- Заманауи теориялық және тәжірибелік дағдыларын жақсы меңгерген егде және кәрі жастағы жүйке жүйесінің әр түрлі ауруларымен ауратын науқастарға көмек көрсете білетін невролог дәрігерлерді дайындау.
- Егде және кәрі жастағы айқын жүйке жүйесінің бұзылыстары бар науқастарға қажетті тәжірибелік дағдыларды, игеруді резиденттерге оқыту.
- Стационарда егде және кәрі жастағы науқастарға жедел неврологиялық жағдайларымен жедел көмек көрсете білуді резиденттерге оқыту.

10. Пәннің қысқаша сипаттамасы :

Геритария – егде жастағы адамдардың ауруы туралы ғылым. Егде жастағы адамдардың ауруының даму ерекшелігін, ағымын, емін және алдын алу шараларын зерттейді. Гериатрия геронтологияның жарты бөлігі болып табылады.

Егде және кәрі жастағы ауруларға жүйке жүйесінің қызметінің бұзылыстары мен ауруының даму ерекшелігін, ағымын, емін және алдын алу шараларын резидент «Жүйке жүйесінің ауруларының гериатриялық ерекшеліктері» пәнінде резиденттер оқып үйренеді.

11. Оқудың нәтижелері

Білім (когнитивтік сфера)	Машықтар (психомоторлық сфера)	Тұлғалық және мамандық компетенция (байланыс)
Егде және кәрі жастағы ауратын науқастарға неврологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыра біледі.	Егде және кәрі жастағы науқастардың симптомдар және синдромдарды анықтауды біледі.	Науқаспен, оның туыстарымен, әріптестерімен және басқа да

<p>Орталық , шеткері, вегетативті жүйке жүйесінің топографиялық анатомиясын біледі. Жүйке жүйесінің қалыпты және патологиялық физиологиясының негізгі сұрақтарын біледі. Ми қантамыр ауруларының егде және кәрі жастағы жіктемесін, этиологиясын, патогенезін, неврологиялық клинкасында жалпы қосымша зерттеу әдістерін ,инсульттің заманауи емдеу әдістерін біледі.</p>	<p>Диагноз қою мен емдеу, алдын алу әдістерін біледі. Ажыратпалы диагностиканы өтпелі ми қан айналымының бұзылыстарын; Нәтижесін және болжамын ; Фармакотерапияның негізін, физиотерапияны, емдік массаж, ЕДШ, инешаншу терапиясы және басқа емдеу әдістерін біледі.</p>	<p>қызметкерлермен ең сенімді қарым-қатынас орнату. Кәсіби, жеке және корпоративтік байланыстарды орнатуда білім алады. Студенттермен, оқытушылармен, науқастармен қарым-қатынас жасаудың кәсіби дағдыларын жетілдіруге, диентология мен бағындыру ережелерін сақтау.</p>
---	--	---

12. Пререквизиттер: қалыпты анатомия, пат.анатомия, қалыпты физиология, пат.физиология, гистология.

13. Постреквизиттер: жүйке аурулар, нейрохирургия, реабилитация.

14. Әдебиеттер тізімі:

1. Брильман, Дж. Неврология [Текст] / Дж. Брильман, С. Коэн ; пер. с англ. П. П. Тихонова. - 3-е изд. - Москва : МЕДпресс-информ, 2015. - 224 с.
2. Богданов, А. Н. Неврология для врачей общей практики [Текст] : руководство / А. Н. Богданов, Е. В. Корнеева. - Ростов н/Д : Феникс, 2015. - 286 с. - (Библиотека практикующего врача).
3. Никифоров, А. С. Неврология [Текст] : учебник / А. С. Никифоров. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2017. - 446 с.
4. Неврология: национальное руководство / Под ред. Е.И. Гусева, А.Н. Коновалова, В.И. Скворцовой, А.Б. Гехт. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. 1040 с.
5. Практическая кардионеврология / Под ред. З.А. Суслиной, А.В. Фонякина. – М.: ИМА-ПРЕСС, 2010. 304 с.

1. Неврология, психиатрия, реабилитология және нейрохирургия кафедрасы

2. Резидентура

3. Білім беру бағдарламасы: «Неврология (ересектер, балалар)»

4. 2 курс

5. Пән: «Экстрапирамидтік жүйенің басым зақымдануы бар аурулар»

6. Кредит саны: 4 кредит

7. Оқыту мақсаты: Нерв жүйесінің экстрапирамидтік бұзылыстары бар науқастарға өз бетінше білікті көмек көрсету үшін дәрігер-невролог мамандығы бойынша дәрігерлерді даярлау.

8. Пәннің мазмұны: Вильсон-Коновалов ауруы. Паркинсон ауруы. Хантингтон хорейсы. Кіші хорей, қатерсіз тұқым қуалайтын хорей, Леш-Нихан синдромы, үдемелі супрануклеарлы сал ауруы (Стил-Ричардсон-Ольшевский синдромы), Рефсум ауруы, миоклония, Галлерварден-Спатц ауруы, эпилептикалық миоклония, Реклингхаузеннің біріншілік нефрофитрозиясы. Дәрі-дәрмектен туындаған қозғалыс бұзылыстары. Базальды ганглияның кальцификациясы. Гил де Туретта синдромы. Эссенциалді тремор.

9. Оқытудың міндеттері:

- Нерв жүйесінің экстрапирамидтік бұзылулары бар науқастарға білікті, тиімді көмек көрсету, алдын алу, болжамдық бағалау, диагностиканың заманауи теориялық және практикалық білімдеріне ие невролог-дәрігерді дайындау.

- Резиденттерді жүйке жүйесінің экстрапирамидтік бұзылулары бар науқастарға қажетті қарқынды терапия манипуляциясын жүргізу үшін білімдерге, білімдерге және практикалық дағдыларға үйрету.
- Резиденттерді стационарлық және амбулаториялық жағдайларда оңалтудың ерте кезеңінде жүйке жүйесінің экстрапирамидтік бұзылыстары бар науқастарға қалпына келтіру емін жүргізуге үйрету.

10. Пәннің қысқаша сипаттамасы:

"Экстрапирамидтік бұзылулар" экстрапирамидтік синдромдарды (паркинсонизм, тремор, дистония, хорей және т.б.) және базальды ганглиялар мен олардың негізгі байланыстары зардап шегетін экстрапирамидтік ауруларды, ал сол немесе басқа экстрапирамидтік синдромдар облигациялық және басым көрініс болып табылады.

Экстрапирамидті аурулардың көпшілігі (мысалы, Паркинсон немесе Гентингтон хорейсі) бастапқы нейродегенеративті сипатқа ие, ал сирек қайталама экстрапирамидті бұзылулар белгілі этиологиямен немесе дәрілік препараттардың жанама әсерімен басқа пайда болған аурулардың көрінісі болып табылады.

Нейродегенеративті аурулар қартаюмен байланысты болғандықтан, халық құрылымында үлкен жастағы адамдар үлесінің өсуі экстрапирамидтік бұзылулардың таралуының ұлғаюымен қатар жүреді, бұл оларға байланысты мүгедектікті арттырады. Медициналық статистика бюросы экстрапирамидті бұзылуларды (ЭБ) жеке топқа бөлмейді, соның нәтижесінде эпидемиологиялық көрсеткіштерді зерттеу кезінде қиындықтар туындайды.

Қазіргі уақытта экстрапирамидті патологияны емдеу, әдетте, мүмкін емес, алайда ЭБ бар пациенттерді уақтылы диагностикалау кезінде олардың белсенді өмір сүруін және тұрмыстық тәуелсіздігін ұзартуға, ал кейде олардың өміршендігін арттыруға болады.

Экстрапирамидтік бұзылулардың клиникалық көріністері полиморфты болады, экстрапирамидтік бұзылуларды диагностикалау критерийлерін дәрігерлердің білімдерінің жеткіліксіздігі науқастарды жүргізуді қиындатады. Диагностикадағы қателіктерден басқа, экстрапирамидтік бұзылуларды емдеуде де қателіктер жиі кездеседі, бұл жүргізілетін терапияның жеке іріктеу және тиімділігін бағалау күрделілігіне, емдеудің жоғары құнына байланысты. Осының бәрі экстрапирамидтік бұзылулары бар науқастарға көмекті ұйымдастыру проблемасын ерекше өзекті етеді. Дұрыс тағайындалған терапия әр түрлі деңгейдегі бюджет қаражатын, сондай-ақ азаматтардың жеке қаражатын мақсатсыз пайдалануға әкеп соғады.

"Экстрапирамидтік жүйенің басым зақымдалуымен ауыратын аурулар" пәнін оқып, резидент экстрапирамидтік жүйенің басым зақымдалуымен аурулардың этиологиясы, патогенезі және клиникалық көріністері туралы және оңалту емінің диагностикасы, принциптері туралы түсінікке ие болады. Экстрапирамидті зақымданулардың алдын алу, бастапқы және қайталама алдын алу, қозғалу бұзылыстары бар науқастарды оңалту әдістеріне, сондай-ақ стационарларда, амбулаториялық жағдайларда жол берілетін тактикалық және терапиялық қателіктерге көп көңіл бөлінді.

Оқытушылар стационарлардағы госпитальдық, амбулаторлық кезеңде де, экстрапирамидтік жүйенің зақымдануы салдарынан қозғалу бұзылыстары бар науқастарға да тиімді терапия мен жүргізу тактикасын зерттеу мүмкіндігін береді.

11. Оқудың нәтижелері:

Білім (когнитивтік сфера)	Машықтар (психомоторлық сфера)	Тұлғалық және мамандық компетенция (байланыс)
Экстрапирамидтік бұзылыстары бар науқастарға неврологиялық көмекті ұйымдастыру мәселелерін біледі.	Біледі анықтауды: -экстрапирамидтік жүйенің зақымдану белгілері мен синдромдарын. Біледі:	Науқаспен, оның туыстарымен, әріптестерімен және басқа да қызметкерлермен ең сенімді қарым-қатынас орнату.

<p>Орталық, перифериялық, вегетативті нерв жүйесінің анатомиясы мен топографиялық анатомиясын біледі. Біледі: - жіктеу, -жүйке жүйесінің экстрапирамидті зақымдануының этиологиясын, -жүйке жүйесінің экстрапирамидті зақымдануының даму механизмдерін, лассификацию, неврологиялық клиникада қолданылатын тексерудің жалпы және қосымша әдістерін, - экстрапирамидті жүйенің зақымдануы нәтижесінде қозғалу бұзылыстарын емдеудің заманауи принциптерін.</p>	<p>- диагностика және емдеу, алдын алу әдістерін,; -экстрапирамидті бұзылулардың дифференциалды диагностикасын; -экстрапирамидті бұзылулары бар науқастарды оңалту; - экстрапирамидтік бұзылулардың нәтижесі мен болжамын; - экстрапирамидті қозғалыс бұзылыстары бар науқастарды оңалтуда қолданылатын фармакотерапия, физиотерапия, емдік массаж, ЕДШ, инеререфлексотерапия және басқа да емдеу әдістері негіздері - диагностикалық емшараларды өз бетінше жүргізу және бағалау (тамақтану режимі, дәстүрлі емес емдеу және алдын алу әдістері).</p>	<p>Кәсіби, жеке және корпоративтік байланыстарды орнатуда білім алады. Студенттермен, оқытушылармен, науқастармен қарым-қатынас жасаудың кәсіби дағдыларын жетілдіруге, диентология мен бағындыру ережелерін сақтау.</p>
---	--	--

12.Пререквизиттер: қалыпты анатомия, пат.анатомия, қалыпты физиология, пат.физиология, гистология.

13. Постреквизиттер: жүйке аурулар, нейрохирургия, реабилитация.

14. Әдебиеттер тізімі:

1. Экстрапирамидные расстройства вчера, сегодня, завтра [Сб. ст.] / под ред. проф. О. С. Левина. – М., 2013. – 328 с.
2. Никифоров А. С. Общая неврология [Электронный учебник]: учебное пособие / А. С. Никифоров, Е. И. Гусев. - Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2015. Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru/book/ISBN9785970433850.html>
3. Гусев, Е. И. Неврология и нейрохирургия. Т. 1: Неврология [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. И. Гусев, А. Н. Коновалов, В. И. Скворцова. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2015. Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru/book/ISBN9785970429013.html>

Қосымша:

1. Катунина Е. А., Титова Н.В. Диагностика и лечение ранних стадий болезни Паркинсона. – М.: 2015. – 40 с.
2. Левин О. С. Основные лекарственные средства, применяемые в 76 неврологии. – М.: МЕДпресс-информ, 2011. – 352 с.
3. Епифанов В. А. Реабилитация в неврологии [Электронный учебник] : учебное пособие / В. А. Епифанов, А. В. Епифанов. - Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2015. Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru/book/ISBN9785970434420.html>
4. Медицинские Диссертации <http://medical-diss.com/medicina/ekstrapiramidnye-rasstroystva#ixzz6OmWXYjsq>

